

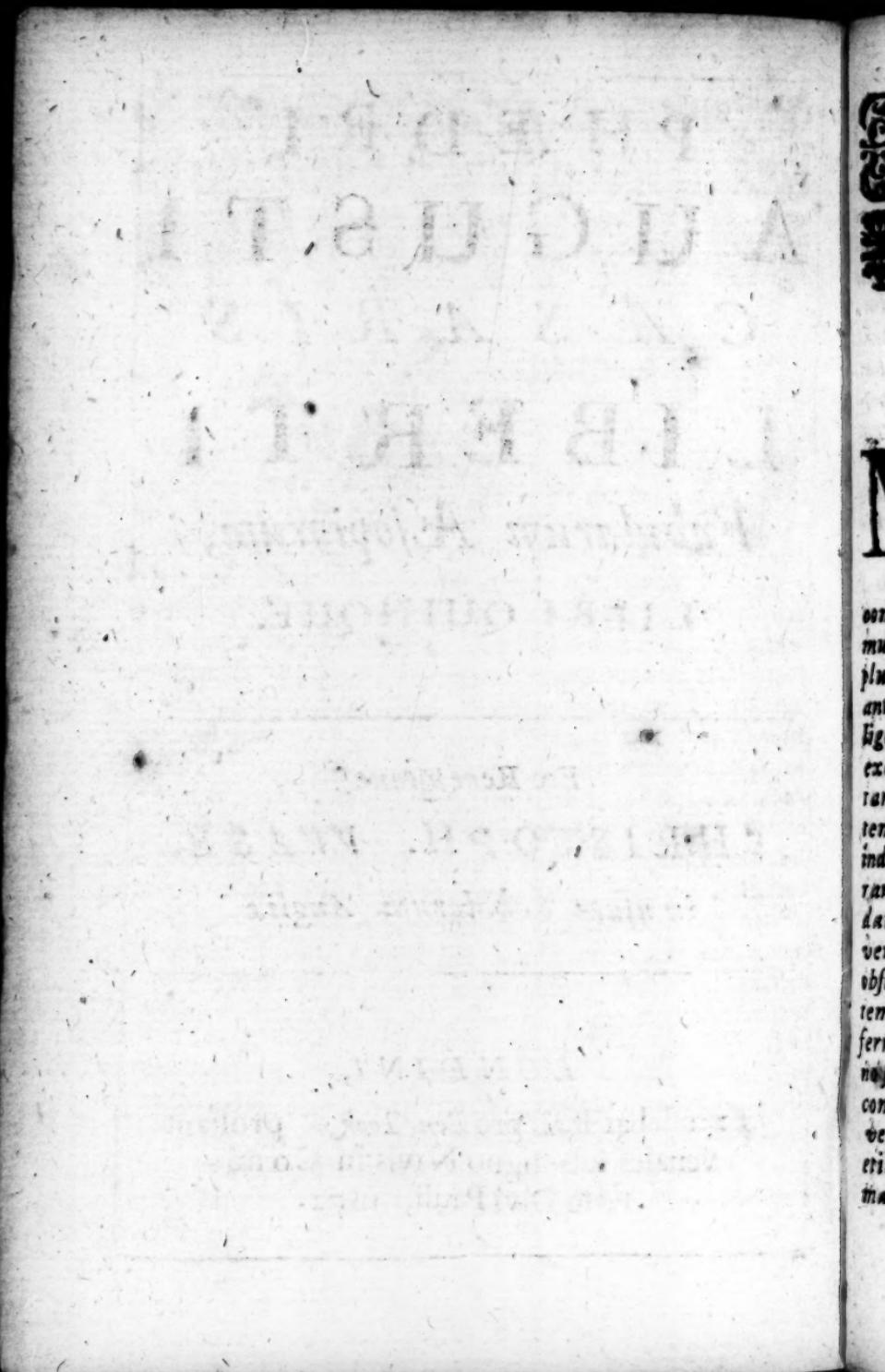
PHÆDRI
AUGUSTI
CÆSARIS
LIBERTI
Fabularum Æsopiarum;
LIBRI QUINQUE.

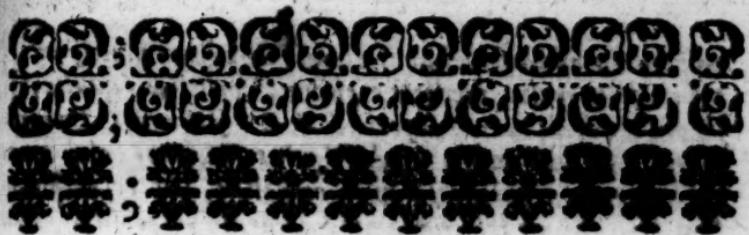

Ex Recensione
CHRISTOPH. VVASE.
in usum Scholarum Angliae

LONDINI,

Excudebat B.G. pro Ben. Took & protestant
venales sub signo Navis in Coemeterio Divi Pauli, 1672.

Lectori. S.

Maxime optandum erat ut preclara Antiquitatis monumenta integra in nostras manus pervenissent: liberenter caruissent Viri eruditissimi, quāam bonis Autoribus servatis, laureo.

lam, hoc & proxime elapso seculo mernere complures, ad optimā quæq; studia nati. Sed quando multa tempore interciderint, reliqua fere mutilata, aut plurimis mendis foeda, prisca eloquentiae corpus vix impletant, par est, ut si qua d' thuc veterum scripta lateant, colligenda curemus; ea vero quae in manib; versantur, ut excusa velimus, quo ad ejus fieri potest, emendarē (quod tamen diligentius quam ambitiosius faciendum censeo) saltem ut ne novis Typographiae male castigata sphalmatis subinde subolescentibus Barbaram aut semidollam etatē refe ramus. Hic ipse Phaedrus ut primum a Pitheo in lucem datus est, omnium paullo humaniorum oculos in se convertit, ita densis ulceribus cooperitus, & situ ac squalore obitus, ut tamen ubiq; nativum candorem intermittam ostentaret. Ibi quisq; miseriti pro se certatim opem ferre: & ut fieri amat, dum licentius corrigunt sapius sanguinalprum admoveat, bene coherentia asteriseis divellere compositionem verborum, & interim versuum satis aptam velut ineptā lineamentorum transpositione dehonesta; etiam justis metri vulgari quidem & hujusmodi sermonibus maxime accommodatis sed passim ignorati legibus abrogare:

que omnia mala semel ut tolleret, Phædrum multis inter-
poloribus velut medicis ereptum, pristina, qualicunq;
forma reddidit anno superiori V. C. Johannes Lauren-
tius. Laudato exemplo: cum Varias Lectiones calci operis
subjicret non incondita mole congestas, sed recentiorum
judiciis, aut suo ipsius examine accurate perpensas. Qua
igitur meæ sint: partes? rogas, amice Lector. Istuc ibam.
Dignus viderur hic fabulator qui pueritia a primis ungu-
bus tradatur in schola terendus. His igitur conveniebat
librum dari, textu non formando sed jam ante, quam pos-
set fieri, optime constituto. Evidem pro meo capitulo
emendationum delibavi; caute tamen ut spinas invidie
devitarem: Quid quod non nihil proprie conjectura com-
miserim rarius ut decuit hominem aliorum temeritate com-
monitum, eundemq; codicibus M. SS. destitut m.

Quas sane in 5. Libros singulas alterasve ex conjecturâ
emendationes ad extremum opusculum relegavi, ut, quod
pueritiae prescribere expédiebat, libero eruditorum Virorum
judicio explorandum proponerem,

Spero igitur tibi, quisquis es humaniorum, me hanc in-
edendo Phædro opellam approbaturum Ibit porro, quod
bene vertat tuacum gratia in Scholas Scriptor ex aula Ca-
sarum Augustij & Tiberii; bæstiiis, credo, vel Pog-
giis de Latini Sermonis elegantia nihil concessurus. Genus
dicendi species, rectum est et simplex: Voces niveæ in
narrando vero (quod est solum & fundamentum Oratoris)
quem mibi dabis autorem tam succinellum. tam varium?
Tam lepidum inter docendum vix est ut alibi requiras, Ut
abunde mihi constet quod a vero docto & in primis eruditio
accepteram. Se pridem expertum nullas Æsopi Fabulas Latine
extare que uberiori cum fructu pueritia prelegi posse vide-
antur. Ab Orthographia passim receptane digitum discessi.
q. oq; ut puerorum dissentivis commodis consulteretur Sin-
aliquis in re parvâ ja*et*ior M. SS. Codicum autoita-
rem oppinar; Scita me neq; nihil neq; omniaq; tribaere.
Sufisi aliquid Scriptura vocum quas hic reperis Nancio.

¶ Intellego: tamen Vulpis quoties legitur in recto (legitur autem saepissime) rōties perperam scribitur: Nam
Fab. 26. l. I. Vulpis ad coenam dicitur Ciconiam cūm Tro-
chēus in hoc versu locum nō habeat, recte colligas ejus-
modi scripturam esse mendi manifestam. De legibus autem
et licentiā Senarii Garminis in presentia disputare non est
animus. Quod si tibi studium nostrum arridere sense pro-
positi nō pigebit. Dabam Tunbrigiae, Junii
23. 1668.

Tui, humanissime

Lector, studiosus

Chr. Wase.

C
Q
F

A
L
L
G
H
Q
A
B
E

P HÆDR I,

*Augusti Cæsaris Liberti, Fabularum
Æsopiarum*

L I B E R . I.

P R O L O G U S

Asopus auctor quam materiam repperit,
Hancce ego polivi, versibus Senariis;
Duplex libelli os est; quod risum moveret,
Et quod prudentis vitam consilio moneret.
Calumniari si quis autem voluerit,
Quod arbores loquantur, non tantum ferat:
Fictis jocari nos meminerit fabulis.

F A B U L A I.

Lupus & Agnus.

Ad rivum eundem Lupus & Agnus venerantur;
Siti compulsi; superior stabat lupus;
Longeq; inferior Agnus; tum face improba,
Latro incitatus iurgii causam intulit,
Cur, inquit turbulentam mihi fecisti aquam
Istam bibenti? Laniger contraria timens;
Qui possum, quæso, facere quod quereris, Lupe?
A te decurrat ad meos haustus liquor.
Repulsus ille veritatis viribus,
Ante hos sex menses, ait, maledixisti mihi,
Respondit Agnus, equidem natus non eram.
Pater, Hercule, tuus, inquit, maledixit mihi,
Atq; ita correspustum, lacerta in justa aeee.

Hæc propter illos scripta est homines Fabula,
Qui factis causis innocentes opprimunt.

FABULA II.

Ranæ, Regem petierunt,

AThenæ cum florerent æquis legibus,
Procax libertas civitatem miscuit,
Frænumq; solvit pristinum licentia :
Hinc conspiratis factionum partibus,
Arcem Tyrannus occupat Pisistratus :
Cum tristem servitutem flerent Attici.
Non quia crudelis ille ; sed quoniam grave
Omnino insuetis onus, & cœpissent queri :
Æsopus talem tum fabellam retulit.

Ranæ vagantes liberis paludibus.
Clamore magno Regem petiere à Jove,
Quid dissolutos mores vi compesceret :
Pater Deorum risit, atque illis dedit
Parvum tigillum, missum quod subito vadis
Motu, sonoque, terruit pavidum genus.
Hoc mersum limo, cum jaceret diutius,
Forte una tacite profert è stagno caput,
Et explorato Rege, cunctas evocat.
Illæ timore posito certatim adnatant,
Lignumque supra turba petulans infilis :
Quod cum inquinassent omni contumelia.
Alium rogantes Regem, misere ad Jovem,
Inutilis quoniam esset, qui faerat datus.
Tum misit illis Hydram, qui dente aspero
Corripere cœpit singulas : frustra necem
Fugitant inertes : vocem præcludit metus.
Furtim igitur dant Mercurio mandata ad Jovem.
Afflictis ut succurrat. Tunc contra Deus ;
Quia noluistis vestrum ferre, inquit, bonum,
Malum perferte : vos quoque, O cives, ait,
Hoc sustinet, majus ne veniat malum.

FABULA III

Graculus Superbus, & Pavo.

NE gloriari libeat alienis bonis,
Suōque potius habitu vitam degere,
Æsopus nobis hoc exemplum prodidit.

Tumens inani Graculus superbiā,
Pennas, Pavoni quæ deciderant, sustulit.
Seq; exornavit; deinde contemnens suos,
Imeniscuit se Pavonum formoso gregi.
Illi impudenti pennas eripiunt avi
Fugantq; rostris. Male multatus Graculus,
Redire mœrens expit ad proprium genus:
A quo repulsa tristem sustinuit riotam
Tum quidam ex illis quos prius despexerat;
Contentus nostris si fuisses sedibus.
Et quod natura dederat, voluisse pati,
Nec illam expertus essem contumeliam,
Nec hanc repulsa tua sentiret calamitas.

FABULA IV.

Canis per flumen carnem ferens.

AMittit merito proprium, qui alienum adipet.
Canis per flumen carnem dum ferret natans,
Lympharum in speculo vidi simulacrum suum,
Aliamq; prædam ab alio preferri putans.
Eripere voluit; verūm decepta aviditas,
Et, quem tenebat ore dimisit cibum,
Nec, quem petebat, adeo potuit attingere.

FABULA V.

Vacca, & Capella, Cuis, & Leo.

NUnquam est fidelis cum potente societas,
Testatur hæc fabella propositum meum.
Vacca & Capella, & patiens Ovis injusiaz,
Socii fuere cum Leone in saltibus,

Hi cum cepissent cervum vasti corporis,
Sic est locutus, partibus factis, Leo:
Ego primam tollo, nominor quia Leo:
Secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi:
Tum, quia plus valco, me sequetur tertia:
Malo adficietur, si quis quartam tetigerit.
Sic totam prædam sola improbitas abstulit.

FABULA VI.

Rane ad Solem.

Vicini fariis celebres vident nuptias
Æsopus, & continuo narrare incipit;
Uxorem quondam Solem velle ducere,
Clamorem Ranæ sustulere ad sidera.
Convicio permotus, querit Jupiter
Causam querelæ, quædam tum stagni incolæ
Nunc, inquit: omnes unus exurit lacus,
Cogitq; miseras aridâ sede emori:
Quidnam futurum est si creârit liberos?

FABULA VII.

Vulpes, ad Personam Tragicam.

Personam Tragicam forte vulpes viderat,
O quanta species, inquit, cerebrum non habet!
Hoc illis dictum est quibus honorem, & gloriam
Fortuna tribuit; sensum communem abstulit.

FABULA VIII

Lupus & Gruis.

Qui pretium meriti ab improbis desiderat,
Bis peccat: primum quoniam indignos adjuvat,
Impunit abire, deinde quia jam non potest.
Os devoratum fauce cum hæreret Lupi,
Magno dolore vixus cœpit singulos
Ilicere prelio, ut illud extraherent malum.
Tandem persuasa est jurejurando Gruis,

Gulæq;

Guléq; credens, colli longitudinem
Periculosa fecit medicinam Lupo;
Pro quo quum facto flagitaret præmium,
Ingrata es inquit, ore quæ nostro caput
Incolumē abstuleris, & mercedem postulas.

FABULA IX.

Passer ad Loporem consiliator

Sibi non cavere & aliis consilium dare
Stultum esse pauoris ostendamus viribus.

Oppressum ab Aquila fletus edentem graves,
Loporem objurgabat Passer : Ubi pernitas
Nota, inquit, illa est? quid ita cessarunt pedes?
Dum loquitur, ipsum Accipiter nec opinum rapit,
Questuq; vano clamitantem interficit.
Lepus semianimus, mortis in solatio:
Qui modò sucures nostra irridebas mala,
Simili querelâ fata deploras tua.

I

FABULA X.

Lupus q̄r Vulpes, Judice Simio.

Quicunq; turpi fraude lemel innocentia,
Etiamsi verum dicit, amittit fidem:
Hoc attestatur brevis Æsopi fabula.

Lupus arguebat culpam furti criminis:
Negabat illa se esse culpas proximam.
Tunc judex inter illos sedis Simius:
Ulterq; causam cum perorasset suam,
Dixisse fertur Simius sententiam:
Tu non videris perdidisse quod petis,
Te credo surripuisse quod pulchre negas.

FABULA XL.

Afinus q̄r Leo venans er.

Virtutis expers, verbis jactans gloriam,
Ignotos fallit; notis est derisui.

7c-

Venari, Asello comite, cum veller Leo,
 Contexit illum frutice, & admonuit simul,
 Ut insuetâ voce terneret feras ;
 Fugientes ipse ut exciperet. Hic auniculas
 Clamore subito tollit, totis viribus,
 Novoq; turbat bestias miraculo :
 Quæ dum, paventes, exitus nostos petunt,
 Leonis adfliguntur horrendo impetu.
 Qui postquam cæde sessus est, Afinum evocat,
 Jubetq; vocem premere : tunc ille insolens,
 Qualis tibi videtur operæ hæc vocis meæ ?
 Insignis, inquit : sic, ut nisi nōsem tuum
 Animum, genusq; simili fugissem metu.

FABULA XII.

Cervus ad fontem.

Laudatis utiliora quæ contempseris
 Sæpe inveniri, hæc afferit narratio.
 Ad fontem Cervus, cum bibisset, restitit,
 Et in liquore vidi effigiem suam :
 Ibi dum ramosa, mirans, laudat cornua,
 Crurumq; nimiam tenuitatem vituperat,
 Venatum subiço vocibus conterritus.
 Per campum fugere cæpit, & cursu levi
 Canes elusit, sylva tum excepterat,
 In qua retentis impeditus cornibus
 Lacerari cæpit morsibus seriis canum,
 Tunc moriens vocem hanc edidisse dicitur:
 O me infelicem ! qui nunc demum intelligo,
 Ut illa mihi profuerint, quæ despexeram,
 Et quæ laudaram quantum luctus habuerint,

FABULA XIII.

Vulpes, & Corvus.

Qui se laudari gaudet verbis subdolis,
 Serà dat pœnas turpes pœnitentiâ.

Cùm

Cum de fenestrâ corvus rapuum caseum
Comesse veller, celsâ residens arbore :
Hunc vidit vulpes : dehinc sic occâpit loqui :
O qui tuarum, Corve, pênnarum est nitor !
Quantum decoris corpore, & vultu geris !
Si vocem haberes, nulla prior ales foret,
At ille stultus, dum vult vocem ostendere,
Emisit ore caseum : quem celeriter
Dolosa vulpes avidis rapuit dentibus.
Tum demum ingemuit, corvi deceptus stupor.
Hac re probatur, quantum ingenium valet :
Virtute & semper prævalet sapientia.

FABULA XIV.

Ex Sutori Medieus.

Malus cùm Sutor, inopiâ desperitus,
Medicinam ignoto facere cæpisset loco,
Et venditaret falso antidotum nomine,
Verboſis acquisivit ſibi ſamam ſtrophis.
Hic cùm jaceret morto confectus grayi,
Rex urbis; ejus experiundi gratia,
Scyphum popoſcit : fuſâ dein ſimulans aqua,
Antidoto miſcere illius ſe toxicum,
Hoc bibere jussit iplum, poſito prämo.
Timore mortis, ille tum confeſſus eſt,
Non artis ullâ medicum ſe prudentiâ
Verum ſtupore vulgi factum nobilem.
Rex, advocatâ concione, hæc addidit :
Quantæ putatis eſſe vos dementiæ,
Qui capita veftra non dubitatis credere,
Cui calceandoſ nemo commiſfir pedes ?
Hoc pertineat verè ad illos dixerim,
Quorum ſtuticie quæſtus impudentia eſt.

FABULA XV.

Afinus ad Senem Pastorem.

IN Principatu commutando s̄p̄ius,
Nil pr̄ter Domini nomen mutant pauperes ;
Id esse verum parva h̄c fabella indicat :

Asellum in prato timidus paseebat senex ;
Is hostium clamore subito territus,
Suadebat Afinō fugere, ne posset capi.
At ille latus, quāso, Num binas mihi
Clitellas impositurum victorem putas ?
Senex negavit : ergo quid refer mea
Cui serviam, clitellas dum portem meas ?

FABULA XVI.

Ovis, Cervus, & Lupus.

Fraudator nomen cum dat sponsore imprōbo,
Non rem expedire, sed mala ridere expētit
Ovem rogavit Cērvus modium tritici,
Lupo sponsore : at illa, p̄metuēns dolum :
Rapere atque abire semper assuevit Lupus ;
Tu de conspectu fugere vēloci impetu ;
Ubi vos requiram cum dies advenerit ?

FABULA XVII.

Ovis, Canis, & Lupus.

Solent mendaces luere poenas maleficii.
Caluinniator ab Ove cūm peteret Canis
Quem commedâsse panem se contendenserit.
Lupus citarus testis, non unum modū
Deberi dixit, verum affirmavit decēm.
Ovis damnata falso testimonio,
Quod non debebat, solvit post paucos dies
Bidens jacentem in foveā conspexit Lupus :
Hęc, inquit, merces fraudis à superis datur,

FABULA XVIII.

Mulier Parturiens.

Nemo libenter recolit, qui læsit locum.
 Instante partu, mulier, peractis mensibus.
 Humo jacebat, flebiles gemitus ciens.
 Vir est hortatus, corpus lecto recipere
 Onus naturæ melius quo deporieret.
 Minime, inquit, illo posse confido loco
 Malum finiri, quo conceptum est intio.

FABULA XIX.

Canis Parturiens.

Habent insidias hominis blanditiae mali,
 Quas ut vitellus, versus subjecti monent.
 Canis parturiens cum rogasset alteram,
 Ut foetum in ejus rugurio reponeret,
 Facile impetravit; dein repolecenti locum
 Preces admovit; tempus exorans breve,
 Dum firmiores posset carulos ducere.
 Hoc quoq; consumpto flagitare validus
 Cubile coepit. Si mihi, & turba mea
 Par, inquit, esse potueris, cedam loco.

FABULA XX.

Canes Famelici.

Stultum consilium non modo effectu caret,
 Sed ad perniciem quoq; mortale, devocat.
 Corium depresso in fluvio viderunt canes:
 Id ut comedere extractum possent facilius,
 Aquam coepere eibere; sed rupti prius
 Periere, quam quod petierant, contingenter:

FABULA XXI.

Leo Senex, Aper, Taurus, & Asinus.

Quicunque amisit dignitatem pristinam,
Ignavis etiam jocus est, in casu gravi.
Defectus annis. & desertus viribus
Leo cum jaceret, spiritum extremum trahens,
Aper fulmineis ad eum venit dentibus,
Et vindicavit iactu veterem injuriam.
Infestis Tauros mox confudit cornibus
Hostile corpus ; Asinus ut vidi serum
Impunè laedi calcibus frontem extudit.
At ille expirans, Fortes indignè tuli.
Mihi insultare ; te, naturæ dedecus
Quod ferre certe cogor, bis videor mori.

FABULA XXII.

Mustela, & Homo.

Mustela ab homine prensa, cum instantem necem
Effugere vellet, Quælo, inquit, parce mihi
Quæ tibi molestis muribus purgo domum ;
Respondit ille, Faceres si causa mea
Gratum esset, & dedissem veniam supplici :
Nunc quia laboras, ut fruaris reliquis,
Quæ sunt rosuri, sianul & ipsos devores,
Noli imputare vanum beneficium mihi :
Atque ita locutus, improbam leto dedit.
Hoc in se dictum debent illi agnosceire,
Quorum privata servit utilitas sibi.
Et meritum inane jactant imprudentibus.

FABULA XXIII.

Canis, Fidelis.

Repente liberalis, stultis gratus est ;
Verum peritis irritos tendit delos.

No^o

Nocturnus cùm Fur panem misisset cani,
 Objecto tentans an cibo posset capi:
 Heus, inquit, linguam vis meam præcludere;
 Ne latrem pro re Domini: multum falleris.
 Namq; ista subita me jubet benignitas,
 Vigilare, facias ne meâ culpâ lucrum.

F A B U L A XXIV.

Rana, Rupta, & Bos

INops, potentem dum vult imitari, perit.
 In prato quodam Rana conspexit Bovem,
 Et tacta invidiâ tantæ magnitudinis,
 Rugosam inflavit pellem: tum natos suos
 Interrogavit: an Bove esset latior?
 Illi negarunt. Rursus intendit cutem
 Majore nisu, & simili quesivit modo
 Quis major esset; illi dixerunt, Bovem.
 Novissimè indignata, dum vult validius
 Inflare sese, rupto jacuit corpore.

F A B U L A XXV.

Canis & Crocodilus

Consilia qui dant prava cautis hominibus,
 Et perdunt operam, & deridentur turpiter.
 Canes, currentes bibere in Nilo flumine,
 A Crocodilis ne rapiantur, traditum est.
 Igitur ut currens bibere coepisset Canis,
 Sic Crocodilus: quamlibet lambe otio,
 Accede, pota leniter; noli dolos,
 Inquit vereri. At ille: Facerem mehereule;
 Nisi esse scirem carnis te cupidum meæ.

F A B U L A XXVI..

Vulpes & Ciconia.

Nulli nocendum: si quis vero læserit;
 Multandum simili jure, fabella admonet.

Vulpes ad cœnam dicitur Ciconiam
 Prior in vitâsse, & ei liquidam in patinâ brevi
 Posuisse sorbitonem, quam nullo modo
 Gultare esuriens potuerit Ciconia.
 Quæ vulpem cum revocâisset, intrito cibo,
 Pienam lagenam posuit; huic rostrum inferens
 Satiatur ipsa & torquet convivam fame.
 Quæ cùm lagenæ collum frustra lamberet;
 Peregrinam sic locutam volucrem accepimus;
 Sua quinq; exempla debet æquo animo pati.

FABVLÀ XXVII.

Canis, Thesaurus, & Vulturius.

HÆc res avaris esse convenienter potest.
 Et qui humiles nati, dici locupletes student.
 Humana effodiens ossa Thesaurum Canis
 Invénit : &, violavit quia manes Deos,
 Injecta est illi divitiarum cupiditas,
 Poenas ut sanctæ religioni penderet.
 Itaq; aurum dupl custodit oblitus cibi,
 Fatus est consuuptus: quem stans Vulturius super
 Fertur locutus: O canis meritò jaces,
 Qui concupisti subito regales opes,
 Trivio conceptus, & educatus stercore.

FABVLÀ XXVIII

Vulpes, & Aquila.

Quamvis sublimes, debent humiles metuere;
 Vindicta docili qui apatet solertia.
 Vulpino cæculo Aquila quondam si stulit,
 Nidoq; posuit pullis, escam ut carpetent.
 Haec persecuta mater, orare incipit,
 Ne tantum miseræ luctum importaret sibi,
 Contempsit illa, tuta quippe ipso loco.
 Vulpes ab ea rapuit ardenteum faciem,

Totam-

Totamq; flammis arborem circumdedit,
Hosti dolorem damno miscens sanguinis
Aquila, ut periculo mortis eriperet suos,
Incolumes natos supplexit vulpi tradidit.

FABULA XXIX.

Afinus irridens Aprum.

Plerunq; stulti, risum dum captant levem,
Gravi distringunt alias contumeliam,
Et sibi nocivum concitant periculum.
Asellus, Apro cum fuisset obvius,
Salve, inquit, frater. Ille indignans repudiat
Officium, & quærit, car sic mentiri velit,
Afinus demissis pedibus; Si similem negas,
Tibi me esse, certe simile est hoc rostro tuo.
Aper cum vellat facere generosum; impetum,
Repressit iram; & Facilis vindicta est mihi;
Sed inquinari nolo ignavo sanguine.

FABULA XXX

Rana metuentes Taurorum prælia.

Humiles laborant, ubi potentes diffident;
Rana in palude pugnam Taurorum intuens;
Heu quanta nobis instat pernicies! ait.
Interrogata ab aliâ cur hoc diceret,
De principatu cum illi certarent gregis,
Longeque ab illis degerent vitem Boves.
Ratio esto se par, ait, ac diversum genus
Expulsus regno nemoris qui profugerit,
Palidis in secreta veniet latibula,
Et proculatas obteret duro pede?
Caput ita ad nostrum furor illorum pertinet.

FABUL A. XXXI.

Milofus et Columba.

Qui se committit homini ratandum improbo
Auxilia dum requirit, exitium invenit.
Columbae, saepe cum fugissent Milvium,
Et celeritate pennæ vitassent necem,
Consilium raptor vertit in fallaciam,
Et genus inerme tali decepit dolo:
Quare sollicitum potius æcum ducitis,
Quam regem me creatis, isto sedere,
Qui vos ab omni turas præstem inuria?
Illæ credentes tradunt sese Milvio;
Qui regnum adeptus cœpit vesci singulas,
Et exercete imperium sœvis unguibus.
Tunc de reliquis una: Merito plectimur.

LIB. II.

LIBER II.

AUCTOR.

Prologus

Exemplis continetur Aësopi genus,
Nec aliud quicquam per fabellas queritur
Quam corrigatur error ut mortalium
Acuárq; sese diligens industria.
Quicunq; fuerit ergo narrandi locus,
Dum capiat aurem & servet propositum suum,
Re commendatur non auctoris nomine.
Evidem omni curâ morem servabo Senis:
Sed si libuerit aliquid interponere
Dictorum, sensus ut delectet varietas;
Bonas in partes, Lector, accipias velim.
Ita si rependet illi brevitas gratiam,
Cujus verbosa ne sit commentatio.

FABULA I.

Juvencus, Leo, & Predator.

Attende cur negare cupidis debeas.
Modestis etiam offerre quod non petierint.
Super Juveneum stabat dejectum Leo:
Predator intrevénit partem postulans:
Darem, inquit, nisi soleres per te sumere:
Et improbum rejecit. Forte innoxius
Viator est deductus in eundem locum,
Feróq; viso retulit retro pedem.
Cui placidus ille, Non est quod timeas, ait,
Et quæ debetur pars tuæ modestiæ,
Audacter tolle; tunc diviso tergore,
Silvas petivit. Domini ut accessum daret.

Exemplum egregium prorsus & laudabile !
Verum, est aviditas dives, & pauper pudor.

FABULA II.

Anus diligens Juvenem, item Puella.

A Fœminis utcunq; spoliari viros
Ament, amentur, nemp̄ exemplis discimus.
Ætatis mediae cuidam mulier non rudit
Tegebat annos celans elegantia.
Animosq; ejusdem pulchra juventus ceperat
Ambæ videri dum volunt illi pares
Capillos homini legere coepere invicem.
Qui se putarat pingi cura mulierum.
Calvus repente factus est. Nam funditus
Canos puella' nigros anus evellerat.

FABULA III.

Æsopus ad quendam de successu improborum.

L Aceratus quidam mortu vehementis Canis,
Tinctum cruento panem immisit maleficio,
Audierat esse quod remedium vulneris,
Tunc sic Æsopus : Noli coram pluribus
Hoc facere canibus, ne nos vivos devorent,
Cum scierint esse tale culpæ præmium.
Successus improborum plures allicit.

FABULA IV.

Aquila, Feles, & Aper.

A Quila in sublimi queru nidum fecerat :
Feles, cavernam nausta ; in media pepererat.
Sus, nemoris cultrix foetum ad imam posuerat.
Tum fortuitum feles contubernium
Fraude & scelestâ sic everit malitia.
Ad nidum scandit volucris : Pernicies, ait,
Tibi paratur, forsitan & miseræ mihi.
Nam fodere terram quod vides quotidie

Aprum infidiosum quercum vult evertere,
 Ut nostram in plano facile progeniem opprimat :
 Terrore effuso & perturbatis sensibus
 Derepit ad cubile setosæ suis ;
 Magno, inquit, in pericolo sunt nati tui,
 Nam simul exieris pastum cum tenero grege,
 Aquila est parata rapere porcellos tibi.
 Hunc quoq; timore postquam complevit locum,
 Dolosa rora condidit sese cavo.
 Inde evagata noctu suspenso pede,
 Ilbi escâ se replevit & prolem tuam,
 Pavorem simulans prospicit toto die.
 Ruinam metuens Aquila ramis desideret :
 Aper rapinam vitans non prodit foras.
 Quid multa ? inediâ sunt consumpti cum suis,
 Felisq; catulis largam præbuerunt dapem.
 Quantum homo bilinguis sæpe concinnet mali,
 Documentum habere stulta credulitas potest,

FABULA V.

Tib. Cæsar ad Atriensem.

Est Ardelionum quædam Romæ natio
 Trepidè concursans occupata in otio,
 Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
 Sibi molesta & aliis odiosissima.
 Hunc emendare, si tamen possum, volo,
 Verâ fabellâ : est operæ pretium attendere.

Cæsar Tiberius cum petens Neapolim
 In Misenensem villam venisset suam ;
 Quæ monte summo posita Luculli manu
 Prospectat Siculum, & prospicit Tuscum mare :
 Ex alticinctis, unus Atriensis
 Cui tunica ab humeris linteo Pelusio
 Erat destricta, cirris dependentibus :
 Perambulante læta domino viridia
 Alveolo coepit linteo conspargere

Humum æstuarem, jactans officium comēs.
 Sed deridetur. Inde notis flexibus
 Præcurrit illum in Xystum, sedans pulverem.
 Agnoscit hominem Cæsar remq; intelligit.
 Id ut puravit esse nescio quid boni :
Hens, inquit Dominus ille vero adsilit
 Donationis alacer certæ gaudio
 Tum sic locuta est tanti majestas Ducis.
Non multum egisti, & opera nequicquam perit,
Multo majoris alape mecum vaneunt.

FABULA VI.

Aquila & Cornix.

Contra potentes nemo est munitus satis.
 Si vero accessit consiliator maleficus,
 Vis & nequitia quicquid oppugnant, ruit,
 Aquila in sublimē sustulit testudinem :
 Quæ cùm abdidisset corneā corpus domo,
 Nec ullo pacto lædi posset condita,
 Venit per auras Cornix, & proper volans :
 Opimam sanè prædam rapuisti unguibus.
 Sed nisi monstraro quid sit faciundum tibi,
 Gravi nequicquam te lassabis pondere.
 Promissa parte, suader ut scopulum super
 Altis ab astris duram illidat corticem,
 Quâ comminutâ facile vescatur cibo.
 Inducta verbis Aquila monitis paruit.
 Simul & magistræ large divisit dapem.
 Sic tuta quæ naturæ fuerat munere
 Impar duabus occidit tristi nece.

FABULA VII.

Muli duo & vettores.

Muli gravati sarcinis ibant duo ;
 Unus serebat fiscos cum pecuniâ .

Alter

Alter tumentes multo saccos hordeo.
 Ille onere dives, celsa cervice eminens
 Clarumq; collo jactans tintinnabulum,
 Cones quieto srquitur & placido gradu.
 Subito latrones ex infidiis advolant,
 Interq; cædem ferro Mulum tonsitant
 Diripiunt nummos, negligunt vile hordeum.
 Spoliatus igitur casus cum fleret suos
 Evidem inquit alter me contemnum gaudeo
 Nam nil amisi, nec sum læsus vulnere.

Hoc arguento tuta est hominum tenuitas,
 Magnæ periculo sunt opes obnoxiae.

FABULA VIII

Cervus ad Boves

Cervus nemorosis excitatus latibulis,
 Ut venatorum fuderet instantem necem,
 Cæco timore proximam villam petit,
 Et opportuno se bovili condidit
 Hic bos latenti : Quidnam voluisti tibi,
 Infelix ultro qui ad necem cucurreris.
 Hominumq; tecto spiritum commiseris?
 At ille supplex : Vos modò, inquit, parcite;
 Occasione rufus erumpam datâ.
 Spatium diei noctis excipiunt vices;
 Frondem bubulus adfert nec ideo videt.
 Eunt subinde & redeuut omnes rustici;
 Nemo animadverit. Transit etiam villicus;
 Nec ille quicquam sentit. Tum gaudens ferus
 Bobus quietis agere cœpit gratias,
 Hospitium adverso quod præstiterint tempore
 Respondit unus : Salvum te cupimus quidem;
 Sed ille qui oculos centum habet si venerit,
 Magno in periculo vita vertetur. tua.
 Hæc inter, ipse Dominus à cœnâ reddit:
 Et quia corruptos viderat nuper boves,

Accedit

Accedit ad præsepe : Cur frondis patum est ?
 Stramenta desunt ; tollere hæc aranea,
 Quantum est laboris? dum scrutatur singula,
 Cervi quoq; alta est conspicatus cornua,
 Quem convocatâ jubet occidi familia,
 Prædámq; tollit. Hæc significat fabula ,
 Dominum videre plurimum in rebus suis,

A U G T O R.

Æsopo ingentem statuam posuere Attici
 Servumq; collokarunt æterna in basi ;
 Patere honoris scirent ut cuncti viam,
 Nec generi tribui, sed virtuti gloriam.

* *

Quoniam occuparat alter ne primus forem
 Ne solus esset, studui, quod superfuit
 Nec hæc invidia, verum est ænulatio.
 Quod si labori faverit Latium meo ,
 Plures habebit quos opponat Græciæ.
 Si Iov obrectare curam voluerit,
 Non tamen eripiet laudis conscientiam.
 Si nostrum studium ad aures pervenit tuas,
 Et arte fictas animus sentit fabulas,
 Omnen querelam submoveat felicitas ;
 Sin autem ab illis doctus occurrit labor,
 Sinistra quos in lucem natura extulit.
 Nec quicquam possunt nisi meliores carpere ,
 Farale exitium corde durato seram,
 Donec fortunam criminis pudeat sui.

LIBER. III.

Phædrus ad Eutychum.

PHædri libellos legere si desideras,
 Vaces oportet, Euryche, à negotiis,
 Ut liber animus sentiat vim carminis.
 Verum, inquis, tanti non est ingenium tuum,
 Momentum ut horæ pereat officii méi.
 Non ergo causa est manibus id tangi tuis
 Quod occupatis auribus non convenit,
 Fortasse dices: aliquæ venient feriæ
 Quæ me soluto pectore ad studium vocent.
 Legesne, quæso potius viles nærias
 Impendas curam quam rei domesticæ,
 Reddas amicis tempora, uxori vaces;
 Animum relaxes, otium des corpori,
 Ut adsuetam fortius præstes vicem?
 Mutandum tibi propositum est, & vitæ genus,
 Intrare si musarum limen cogitas.
 Ego, quem Pierio mater enixa est jugo
 In quo Tonanti sancta Mnemosyne Jovi
 Fecunda novies Artium peperit chororum,
 Quamvis in ipsâ natus sim penè scholâ,
 Curamq; Habendi penitus cordé eraserim,
 Et laude invitâ in hanc vitam incubuerim,
 Fastidiosæ tamen in Coetum recipior:
 Quid credis illi accidere qui magnas opes
 Exaggerare quærit omni vigiliâ,
 Docto labore dulce præponens lucrum?
 Sed jam quæcunque fuerit (ut dixit Si non
 Ad regem cùm Dardania perductus foret)

Librum exarabo tertium Æsopi stylo
 Honori & meritis dedicans illum tuis:
 Quem si legis, lætabor: fin autem minus
 Hæbebunt certè quo se oblectent posteri.
 Nunc Fabularum cur sit inventum genus,
 Brevi docebo. servitus obnoxia
 Quia, quæ volebat, non audebat dicere,
 Affectus proprios in fabellas transtulit,
 Calumniamq; fictis elusit jocis.
 Ego illius porrò semita feciviam,
 Et congitavi plura quædam reliquerat
 In calamitatem deligens quædam meam
 Quod si accusator alius Sejano foret,
 Si testis alius, judex alius denique
 Dignum faterer esse me tantis malis,
 Nec his dolorem delinirem remediis.
 Suspitione si quis errabit suâ,
 Et rapiet ad se quod erat commune omnium,
 Stultè nudabit animi conscientiam
 Huic excusatum me velim nihilominus.
 Neq; enim notare singulos mens est mihi,
 Verum ipsam vitam & mores hominum ostendere.
 Rem me professum dicer fors aliquis gravem:
 Si Phryx Æsopus poruit, Anacharsis Scytha
 Æternam famam condere ingenio suo:
 Ego literatæ qui sum propior Græciæ
 Cur somno inertí deseram patriæ decus?
 Threissa cum gens numeret auctores suos,
 Linoq; Apollo sit parens, Musa Orpheo
 Qui saxa cantu movit, & domuit seras,
 Erebiq; tenuit impetus dulci mortâ,
 Ergo hinc abesto livor, ne frustra gemas
 Quoniam mihi solemnis debetur gloria.
 Induxi te ad legendum: sincerum mihi
 Candore noto reddas judicium peto,

FABULA I.

Anus ad eportam amphoram.

ANUS jacere vidit eportam amphoram,
Adhuc Falernâ fece & testâ nobili
Odorem quæ jucundum latè spargeret:
Hunc postquam totis avida traxit naribus:
O suavis anima, qualem te dicam bonam
Ante hac fuisse tales cùm sint reliquæ?
Hoc quò pertineat dicet qui me noverit.

FABULA II.

Panthera & Pastores.

SOLET à despectis par referri gratia.
Panthera imprudens olim in foveam decidit.
Videre agrestes: alii fustes congerunt,
Alii onerant saxis: quidam contrâ miseriti,
Perituræ quippe, quamvis nemo læderet,
Misere panem ut sustineret spiritum.
Nox insecura est, abeunt securi domum,
Quasi inventuri mortuam postridie.
At illa vires ut refecit languidas,
Veloci saltu foveâ sese liberat
Et in cubili concitu properat gradu.
Paucis diebus interpositis, provolat,
Pecus trucidat, ipsos pastores necat,
Et cuncta vastans sive it irato impetu.
Tum sibi timentes, qui feræ pepercerant,
Damnum haud recusant, tantum pro vitâ rogant,
At illa, Memini qui me saxo petierint,
Quis panem dederit: Vos timere abstistite,
Illi revertor hostis qui me læserant.

FABULA III.

Æsopus & Rusticus.

VSU peritus hariolō velocior
Vulgo esse ferrū: causa sed non dicitur,
Notescet quæ nunc p̄tinum fabellā meā.
Habentī cūdam pecora pepererunt oves
Agnos humano capite monstro exteritus
Ad consulendos currit m̄xrens hariolos.
Hic, pertinere ad Domini respondit capat,
Et averrendum victimā periculum:
Ille autem affirmat conjugem esse adulteram,
Et infitivos significari liberos
Sed expiari posse majori hostiā.
Quid multa variis dissident sententiis
Hominisq; curam cūra majore aggravant.
Æsopus ibi stans, narīs emunctæ Senex,
Natura nunquam verba cui poruit dare:
Si procurare vis ostendum, Rustice,
Uxores, inquit, da tuis pastoribus.

FABULA IV.

Lanius & Simius

PEndere ad Lanium quidam vidit Simium
Inter reliquas merces atq; obsonia:
Quæsivit quidnam saperet, tum Lanius jocans
Quale, inquit, caput est. talis præstatur sapor.
Ridicule magis hoc dictum quād verè astimo,
Quando & formosos s̄pē invēni pessimos,
Et turpi facie multos cognovi optimos.

FABULA V.

Æsopus & Petulans

SUccessus ad perniciem multos devocat.
Æsopo quidam petulans lapidem impegerat.
Tanto,

Tanto, inquit, melior. astem deinde illi dedit:
 Sic prosecutus, plus non habeo mehercule:
 Sed unde acciperē possis monstrabo tibi.
 Venit ecce dives & potens: huic similiter
 Impinge lapidem, & dignum accipies præmium
 Versualus ille fecit quod monitus fuit
 Sed spes fecellit impudentem audaciam,
 Comprehensus namque s; pœnas persolvit cruce.

FABVLA VI.

Musca & Mula,

Musca in temone sedit & Mulam increpans
 Quam tarda es, inquit: non vis citius progreedi?
 Vide ne dolone collum compungam tibi.
 Respondit illa: Verbis non moveor tuis,
 Sed istum timeo sella qui prima sedens
 Jugum flagello temperat lento meum,
 Et lora frantis continet spumantibus.
 Quapropter aufer frivolam insolentiam:
 Nam ubi tricandum est, & ubi currendum est scio.
 Hac derideri fabula merito potest.
 Qui sine virtute vanas exercet minas.

FABVLA VII.

Lupus ad Canem.

Quam dulcis sit libertas breviter proloquat.
 Cani perpasto macie confectus Lupus
 Forte occurrit: salutantes dein invicem
 Ut restiterunt: unde sic, quæso, nites?
 Aut quo cibo fecisti tantum corporis?
 Ego, qui sum longè fortior, pereo fame.
 Canis simpliciter: Eadem est conditio tibū
 Præstare Domino si par officium potes.
 Quod, inquit ille. Custos ut sis liminis,
 Aturibus tuearis & noctu domum.
 Ego verò sum paratus; nunc patior nives

Imbre'sq; in filvis asperam vitam trahens.
 Quanto est facilius mihi sub tecto vivere
 Et otiosum largo satiari cibo?
 Veni ergo mecum dum procedunt, aspicit
 Lupus à catenâ collum detritum Canis.
 Unde hoc, amice? nihil est. dic quæso, tamen.
 Quia videor acer, alligant me interdiu,
 Luce ut quiescam, & vigilem nox cum venerit.
 Crepusculo solutus qua visum est, vagor,
 Adfertur ultro panis, de mensa sua
 Dat osla Dominus frusta jactat familia,
 Et quod fastidit quisq; pultmentarium
 Sic sine labore venter impletur meus.
 Age, si coire est animus, est licentia.
 Non planè est, inquit. Fruere quæ laudas, Canis;
 Regnare nolo, liber ut non sim mihi,

FABULA VIII.

Soror ad Fratrem.

Præcepto monitus sæpe te confideta.
 Habebat quidam filiam turpissimam
 Idemq; insigni & pulchra facie filium.
 Hi speculum in cathedra matris ut positum fuit,
 Pueriliter ludente forte inspexerant.
 Hic se formosum jactat, illa irascitur,
 Nec gloriantis sustinet fratris jocos.
 Accipiens (quid enim?) cuncta in contumeliam,
 Ergo ad patrem decurrit læsura in vicem
 Magnaq; invidia criminatur filium.
 Vir natus quod rem sœminarum terigerit
 Amplexu ille utrumque, & carpens oscula,
 Dulcemq; in ambos caritatem partiens,
 Quotidie, inquit, speculo vos uti volo,
 Tu formam ne corrumpas nequitiæ mali:
 Tu faciem ut istam moribus vincas bonis.

Fab.

FABULA IX.

Socrates de Amicis

Vulgare amici nomen, sed est fides,
 Cùm parvas ædes sibi fundâisset Socrates
 (Cujus non fugio mortem, si famam assequor;
 Et cedo invidiæ, dummodo absolvat enis)
 E populo sic nescio quis, ut fieri solet.
 Quiaq; tam angustam talis Vir ponis domum?
 Ultimam inquit, veris hanc amicis impleam.

FABULA X.

Poeta de Credere & non Credere.

Periculosum est Credere, & non Credere.
 Ultriusq; exemplum breviter exponam rei.
 Hippolitus obiit, quia novercæ creditum est.
 Cassandrae quia non creditum, ruit Ilium.
 Ergo exploranda est veritas multum prius.
 Quam stulta pravè judicet sententia,
 Sed fabulosa ne vetustate elevem.
 Narrabo tibi memoriâ quod factum est meâ.
 Maritus quidam cùm diligeret conjugem,
 Togâmq; puram jam pararet filio,
 Seductus in secretum à liberto suo
 Sperante hæredem se fecisse proximum,
 Qui dum de puero multa mentitus forct,
 Et plura de flagitiis castæ mulieris,
 Adjecit id, quod sentiebat maximè
 Doliticum amanti, ventitare adulterum.
 Stuprèq; turpi pollui famam domûs.
 Incensus ille falso uxoris criminе,
 Simulavit iter ad villam clâmq; : in oppido
 Subsedit : deinde noctu subito januam
 Intravit rectâ cubiculum uxoris petens ;
 In quo dormire mater natum jussérat
 Ætatem adultam servans diligentius.

C

Dum

Dum quærunt lumen, dum concursant familia,
 Iræ furentis impetum non sustinens
 Ad lectum accedit, tentat in tenebris caput,
 Ut sentit tonsum, gladio pectus transigit;
 Nihil respiciens dæm dolorem vindicet.
 Lucerna adlatâ, simul aspexit filium,
 Sanctamq; uxorem dormientem cubiculo,
 Sopita primo quæ nil somno senserat;
 Repræsentavit in se pœnam facinoris,
 Et ferro incubuit quod credulitas strinxerat.
 Accusatores postularunt mulierem,
 Romamq; pertraxerunt ad Centum-Viros.
 Maligna insolentem deprimit suspicio
 Quod bona possideat: stant patroni fortiter
 Causam tuentes innocentis scœminæ
 A Divo Augusto tunc petiere judices
 Ut adjuvaret juris-jurandi fidem,
 Quod ipsos error implicuissest criminis
 Qui postquam tenabras dispulit calumnia
 Certumq; fontem veritatis repperit,
 Luat, inquit, pœnas causa libertus mali.
 Namq; orbam nato simul & privatam viro
 Miserandam potius quam damnandam existimò.
 Quod si damnanda perscrutatus crima
 Pater-familias esset si mendacium
 Subtiliter nimislet a radicibus
 Non evertisset scelere suhesto domum.
 Nil spernat auris nec tamen eredat statim;
 Quandoquidem & illi peccant quos minimè pures:
 Et qui non peccant impugnantur fraudibus.
 Hoc ammonere simplices etiam potest,
 Opiniones alterius ut quis ponderet
 Ambitio namq; dissidens mortalium
 Aut gratiæ subscribit, aut odio suo.
 Erit ille notus quem per te cognoveris.

Hæc executus sum propterea pluribus,
Brevitate nimia quoniam quosdam offendimus.

FABULA XI.

Eunuchus ad improbum

Eunuchus litigabat cum quodam improbo,
Qui super obscœna dicta & petulans jurgium,
Damnum insectatus est amissi corporis.
En! ait, hoc unum est cur laborem validius,
Integritatis testes quia desunt mihi.
Sed quid Fortunæ, stulte, delictum arguis?
Id demum est homini turpe quod meruit pati.

FABULA XII

Pullus ad margaritam.

Noster quilibet pullus gallinaceus
Dum querit escam margaritam repperit
Jaces indigno quanta res, inquit, loco!
Hoc si quis pretij cupidus vidisset tui
Olim redisses ad splendorem maximum:
Ego qui te inveni, potior cui multo est cibus,
Nec tibi prodesse, nec mihi quicquam potes;
Hoc illis narra qui me non intelligunt.

FABULA XIII.

Apes & Fuci, Vespâ judice.

Apes in altâ quereu fecerant favos;
Hos fuci inertes esse dicebant suos
Lis ad forum deducta est Vespâ judice;
Quæ, genus utrumq; nōsset cum pulcherrimæ
Legem duobus hanc proposuit partib;
Non inconveniens corpus, & par est color,
In dubium plane res ut merito venerit.
Sed ne religio peccet imprudens mea,
Alveos accipite & Ceris opus in fundite,
Ut ex sapore mellis, & formâ favis.

De quis nunc agitur, auctor horum appareat.
 Fuci recusant, apibus conditio placet.
 Tunc illa talem sustulit sententiam:
 Apertum est quis non possit, aut quis fecerit,
 Quapropter Apibus fructu*ra* restituo suum.
 Hanc præterissem fabulam silentio,
 Si pa*ctam* Fuci non recusasse*n*t fidem,

FABULA X.V.

De Lusu & Severitate.

Pluerorum in turba quidam ludentem Atticum
 Aesopum nucib*us* cum vidislet, restitit,
 Et quasi delirum risit: Quod sensit simul
 Derisor potius quam deridendus Senex,
 Arcum retensum posuit in mediâ viâ:
 Heus, inquit, sapiens expedi quid fecerim.
 Concurrit populus Ille se torquet diu
 Nec questionis positz causam intelligit,
 Novissimè succumbis. Tum victor Sophus
 Cito rumpes arcum semper si tensum habueris,
 At si laxâris, cum voles erit utilis.
 Sic lusus animo debent aliquando dari,
 Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

FABULA XV.

Canis ad Agnum.

Inter capellas Agno balanti Canis,
 Stulte, inquit erras; non est hæc mater tua:
 Ovesq*ue*, segregatas ostendit procul.
 Non illam querro quæ cum libitum est, concipit:
 Dein portat onus ignotum certis mensibus,
 Novissimè prolapsam effundit sarcinam:
 Verum illam quæ me nutrit, ad moto ubere,
 Fraudatq*ue* natos lacte, ne desit mihi.
 Tamen illa est potior quæ te peperit. Non ita est
 Unde illa scivit niger ap albus nasceret?

Age

Age porro, scisset : cum crearer masculus,
 Beneficium magnum sanè natali dedi,
 Ut expectarem laniuta in horas singulas.
 Cujus potestas nulla in gignendo fuit.
 Cur hæc sit potior quæ jacentis miserita est
 Dulcēmque sponte præstat benevolentiam?
 Facit parentes bonitas, non necessitas.

His demonstrare voluit auctor versibus,
 Obsistere homines legibus, meritis capi.

FABULA XVI.

Cicada & Noctua:

Humanitati qui se non accommodat
 Plerumque pœnas oppedit superbiæ.
 Cicada acerbum noctuæ convicium
 Faciebat solitæ viætum in tenebris querere,
 Cavoque ramo capere somnum interdiu.
 Rogata est ut taceret ; multo validius
 Clamare cœpit : rursus admotâ prece
 Accensa magis est Noctua, ut vidit sibi
 Nullum esse auxilium, & verba contemni sua,
 Hæc est aggressa garrulam fallaciâ :
 Dormire quia me non sinunt cantus tui,
 Sonare citharâ quos putas Apollinis,
 Potare est animus nectar quod Pallas mihi
 Nuper donavit : si non fastidis, veni ;
 Una bibamus : illa, quæ ardebat siti,
 Simul cognovit vocem laudari suam,
 Cupidè advolavit noctua egressa è cavo
 Trepidantem consecrata est, & letō dedit.
 Sic viva quod negârat, tribuit mortua.

FABULA XVII.

Arbores in Deorum tutelâ.

Olim quas vellent esse in tutelâ suâ.
 Divi legerunt arbores ; quercus Jovi,

Et

Et myrtus Veneri placuit Phæbo laurea,
 Pinus Cybèle, populus celsa Herculi.
 Minerva, admirans quare steriles sumerent,
 Interrogavit : Causam dixit Jupiter ;
Honorem fructum videantur vendere
At mehercule narrabit quod quis voluerit,
Oliva nobis propter fructum est gratiōr.
 Tunc si Deorum genitor atq; hominum sator
O nata, merito sapiens dicere omnibus :
Nisi utile est quod tacimus, stulta est gloria.
 Nihil agere quod non profit, fabella admonet.

FABULA XVIII

Pavo ad Junonem de voce suâ
 Cantus luscinu quod sibi non tribuerit :
 Illam esse cunctis avibus admirabilem,
 Se derideri simul ac vocem miserit.
 Tunc consolandi gratiā dixit Dea,
 Sed formā vincis, vincis magnitudine,
 Nitor simaragdi collo præfulget tuo
 Pictisq; plumis gemmeam caudam explicas.
 Quo mī, inquit, mutam speciem si vincor sōno ?
 Fatorum arbōtrio vobis sunt partes datæ :
 Tibi forma, vites aquilæ, luscinio melos
 Augurium corvo, lœva cornici omina
 Omnes quæ propriis sunt contentæ dotibus.
 Noli affectare quod tibi non est datum,
 Delusa ne spes ad querelam recidat.

Æsopus responderet Garrulo.

Æsopus Domino solus cum esset familia
 Iarare coenam jussus est maturius.
 Ignem ergo quærens aliquot lustravit domos
 Tandemq; invenit ubi luce nata accenderet;

Tum circumeunti fuerat quod iter longius
Effecit brevius: Namq; recta per forum
Cœpit redire; & quidam è trubâ garrulus,
Æsope, medio Sole quid cum lumine?
Hominem, inquit, quæro; & abiit sestinans domum.
Hoc si molestus ille ad animum retulit
Sensit profecto se hominem non visum Seni,
Intempestivè qui occupato adluserit.

FABULA XIX.

Afinus & Galli.

Qui natus est infelix, non vitam modò
Tristem decurrit, verum post obitum quoque
Persequitur illum dura fati miseria.
Galli Cybeles circum quæstus ducere
Asinum solebant bajulantem sarcinas.
Is cum labore & plagis esset mortuus,
Detractâ pelle sibi fecerunt tympana.
Rogati mox à quodam delicio suo,
Quodnam fecissent, hoc locuti sunt modo:
Putabat se post mortem securum fore.
Ecce! Aliæ plagæ congeruntur mortuo.

PHÆDRI,

*Augusti Cæsaris Liberti, Fabularum
Æsopiarum,*

LIBER. IV.

Poeta.

Oculare tibi videtur, & sanè leve,
Dum nihil habemus majus, calamo ludimus.
Sed diligenter intuere has nenia;
Quantam sub illis utilitatem reperies?
Non semper ea sunt quæ videntur; decipit
Frons prima malitos: rara mens intelligit
Quod interiore condidit cura angulo.
Hoc ne locutus sine mercede existimer
Fabellam adjiciam de Mustelâ & Muribus.

FABULAI.

De Mustela. & Muribus.

Mustela cùm, annis & senectâ debilis,
Mures velocius non valebat adsequi:
Involvit se farina & obscuro loco
Abjecit negligenter. Mus escam putans,
Adsiluit, & cūmpressus occubuit neci
Alter similiter demde perit; & tertius
Aliquot venit post seclis rete-territus,
Qui sāpe laqueos & mulipula effugerat,
Proculq; infidias cernens hostis callidi,
Sic valeas; inquir, ut, farina es, quæ jaces.

Fab.

FABULA II.

De vulpe, & Vvâ.

Fame coacta vulpes alta in vinea
 Uvam appetebat summis saliens viribus,
 Quam tangere ut non potuit, discedens ait:
 Nondum matura est; nolo acerbam sumere.
 Qui, facere quæ non possunt, verbis' éllevant,
 Adscribere debebunt hoc exemplum sibi

FABULA III

Equus & Aper.

EQuus sedare solitus qui fuerat fîrim,
 Dum sese Aper volutat turbavit vadum;
 Hinc orta lis est: Sonipes iratus fero.
 Auxilium petiit hominis: Quem dorso levans,
 Rediit ad hostem. Jactis hunc telis eques.
 Postquam interfecit, sic locutus traditur:
 Lætor tulisse auxilium me precibus tuis
 Nam predam cepi, & didici quam sis utilis.
 Atq; ita coegerit stænos invitum pati.
 Tum mœstus il'e: Parvæ vindictam rei
 Dum quæro demens, servitutem reperi.
 Hæc iracundos admonebit fabula,
 Imp unè pectus lædi, quam dedi alteri.

FABULA IV.

Poeta.

Plus esse in uno s̄epe, quam in turbâ, boni, }
 Narratione posteris tradam brevi.
 Quidam decebens tres reliquit filias,
 Uham formosam, & oculis venantem viros
 At alteram lanificam, & frugi, rusticam:
 Devotam vino tertiam, & turpissimam:
 Harum autem matrem fecit hæredem senex
 Sub conditione, totam ut fortunam tribus

Æqualiter

Äqualiter distribuat, sed tali modo
 Ne data possideant, aut fruanrur : Tum simul
 Haberē res desierint, quos acceperint,
 Centena matri conferant sextertia
 Athenas rumor implet, mater sedula
 Juris peritos consulit. nemo exedit,
 Quo pacto non possideant, quod fuerit datum,
 Fruſtūmve, capiant, Deinde quæ tulerint nihil,
 Quānam ratione conserant pecuniam.
 Postquam consumpta est temporis longi mora,
 Nec testamenti potuit sensus colligi,
 Fidem advocavit jure neglecto parens :
 Seponit mœchæ vestem mundum muliebrem,
 Levationem argenteam, Eunuchos glabros;
 Lanificæ agellos, pecora, villam : operarios
 Boves, jumenta, & instrumentum rusticum :
 Potrii plenam antiquis apothecam cadis.
 Domum politam, & delicatos hortulos.
 Sic destinata dare cùm vellet singulis
 Et approbarer populus qui illis noverat ;
 Äsopus media subito in turbâ constitit :
 O si maneret condito sensus patri,
 Quām graviter ferret quod Voluntatem suam
 Interpretari non potuissent Attici !
 Rogatus deinde solvit errorem omnium :
 Domum & ornamenta cum venustis hortulis,
 Et vina vetera date lanificæ rusticæ ;
 Vestem, uniones, pedisflequas & cætera
 Illi assignate, vitam quæ luxu trahit ;
 Agros, vites, & pecora cum pastoribus
 Donate mœchæ ; nulla poterit perpeti,
 Ut moribus quid teneat alienum suis.
 Deformis cultum vender, ut vinum paret ;
 Agros abjicit mœchæ, ut ornatum paret ;
 At illa gaudens pecore, & lanæ dedita,

Quâcung;

Quâcunq; summâ tradet luxuriæ donum.
Sic nulla possidebit quod fuerit datum,
Et dictam matri conferent pecuniam,
Ex pretio rerum quas vendiderint singulæ.
Ita quod multorum fugit imprudentiam,
Unius hominis reperit sollertia.

FABULA V.

Pugna Muriū. & Mustelarum.

Cum vieti Mures Mustelarum exercitu
Historia quorum in tabernis pingitur
Fugerent, & arcas circumtrepidarent cavae;
Ægre recepti, tamen evaserunt necem.
Duces eorum qui capitibus cornua
Suis ligârunt, ut conspicuum in pœlio
Haberent signum, quod sequerentur milites,
Hæsere in portis, suntq; capti ab hostibus.
Quos immolatos, vîctor avidis dentibus
Capacis alvi merxit Tartareo specu.
Quemcunq; populum tristis eventus premit,
Periclitatur magnitudo Principum;
Minuta plebes facili præsidio latet.

Phædrus.

Tu qui nasute scripta distringis mea:
Et hoc jocorum legere fastidis genus,
Parum libellum sustine patientiâ,
Severitatem frontis dum placo tuæ,
Et in cothurnis prodit Æsopus novis.
Vt nam nec unquam in Delii nemoris jugo
Pinus bipenni concidisset Theſala!
Nec ad professe mortis audacem viam,
Fabricasset Argus opere Palladio ratem,
Ir hospitalis prima quæ Ponti sinus

Patefacit

Patefecit, in perniciem; Graium, & Barbarum!
Namq; & superbi luget Aetæ domus,
Et regna Pelia scelere Medea jacent;
Quæ sevum ingenium variis involvens modis,
Ilic per artus fratris explicuit fugam;
Hic cede patris Peliadum infecit manus.
Quid tibi videtur! Hoc quoq; insulsum est, ais,
Falsoq; dictum: Longè quia vetustior
Ægea, Minos classe perdotuit freta,
Justoq; vindicavit exemplo impetum.
Quid ergo possum facere tibi, lector Cato,
Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ?
Noli molestus esse omnino literis,
Majorem exhibeant ne tibi molestiam
Hoc illis dictum est, qui stultitiam nauseant,
Et, ut parentur sapere, cœlum vituperant.

FABILLA VI.

Serpens ad fabrum Ferrarium

Mordaciorem qui improbo dente adpetit,
Hoc argumento se describi sentiat
In officinam Fabri venit vipera,
Hæc cum tentaret siqua res esset cibi,
Limam momordit. Illa contra contumax:
Quid me, inquit, stulta dente captas lädere,
Omne adsuevi ferrum quæ corrodere?

FABILLA VII.

Vulpes, & Caper.

Homo simul ac venit in magnum periculum,
Effugium reperire alterius quærit malo.
Cum decidisset Vulpes in puteum inscia,
Et altiore clanderetur margine,
Devenit Hircus sitiens in eundem locum:
Simul rogavit esset an dulcis liquor,

Et

Et copiosus? Illa fraudem moliens;
 Descende, amice: tanta bonitas est aquæ,
 Voluptas ut satiari non possit mea:
 Immisit se Barbatus: Tum vulpecula
 Evasit puteo, nixa celsis cornibus,
 Hircamq; clauso hærentem vado.

FABULA VIII.

De vitiis Hominum.

PEras imposuit Jupiter nobis duas.
 Propriis repletam vitiis post tergum dedit;
 Alienis ante pectus suspendit gravem.
 Hæc re videre nostra mala non possumus;
 Aliis, simul delinquent, censores sumus.

FABULA IX.

Fur & Lucerna.

Lucernam Fur accedit ex arâ Jovis,
 Ipsumq; compilavit ad lumen suum.
 Onustus qui sacrilegio cum discederet,
 Repente vocem sancta misit religio.
 Malorum quamvis ista fuerint muneta,
 Mihiq; invisa ut non offendat subripi;
 Amen scelestè, spiritu culpam lues
 Olim, cum adscriptus venerit pœnæ dies.
 Sed ne ignis noster facinori prælueeat,
 Per quem verendos excusat pietas Deos,
 Vero esse tale luminis commercium.
 Itaq; hodie nec lucernam de flammâ Deum,
 Nec de lucernâ fas est accendi sacrum.

Quot res continet hoc argumentum utiles,
 Non explicavit aliis quam quireperit.
 Significat primò sâpe quos alueris
 Tibi inveniri maxime contrarios.
 Secundum ostendit, scelera non irâ Deum,
 Fatorum dicto sed puniri tempore:

No-

Novissimè interdit, ne cum maleficio
Usum bonus consociet ullius rei.

FABULA X.

Malas esse Divitias.

OPes, invisa merito sunt forti viro;
Quia dives arca veram laudem intercepit.
Cœlo receptus propter virtutem Hercules,
Cum gratualantes persalutâsset Deos,
Veniente Pluto, qui Fortunæ est filius,
Avertit oculos: Causam quæsivit Pater.
Odi, inquit illum, quia malis amicus est
Simulq; objecto cuncta corrupdit lucro.

FABULA XI.

De Leone Regnante.

UTilius homini nihil est quam recte loqui:
Probanda cunctis est quidem Sententia,
Sed ad perniciem solet agi sinceritas.
Cum se ferarum Regem fecisset Leo,
Et æquitatis vellet laudem consequi,
A pristinâ deflexit consuetudine,
Atq; inter illas tenui contentus cibo,
Sancta incorrupta jura reddebat fide.

Cetera Desunt

FABULA

FABULA XII
Imperfecta & obscena.

FABULA XIII.
Obscena

FABULA XIV.

De Capreis Barbari.

Barbam capella cum impetrâsset à Jove,
Hirci mœrentes indignari cœperunt,
Quod dignitatem fœminæ & quâssent suam.
Sinite, inquit, illas gloriâ vanâ frui,
Et usurpare vestræ ornatum muneris,
Pares dum non sint vestræ fortitudinis.

Hoc argumentum monet, ut sustineas, tibi
Habitu esse similes qui sunt virtute impares.

FABULA XV.

De Fortunis Hominum

Cum de Fortunis quidam quereretur suis,
Æsopus finxit, consolandi gratiâ
Vexata sœvis navis tempestatibus
Inter vectorum lacrymas & mortis metum;
Faciem ad serenam subito mutatâ die,
Ferri secundis tuta cœpit flatibus,
Nimiâq; nautas hilaritate extollere;
Factus periclo tum gubernator sophus;
Parcè gaudere oportet, & sensim queri,
Totam quia vitam miscet dolor, & gaudium.

FABULA XVI.

Canum Legari ad Jovem.

Canes legatos olim misere ad Jovem,
Melioris viræ tempus oratum suæ

Et sese abriperet hominum contumeliis,
 Furfuribus sibi conspersum quod panem darent,
 Fimoq; turpi maximam explerent famem.
 Profecti sunt legati non celeri pede
 Dum naribus scrutantur escam in stercore
 Citati non respondent: vix tandem invenit
 Eos Mercurius, & turbatos adtrahit.
 Tum verò vultum magni ut viderunt Jovis,
 Totam timentes concacarunt Regiam.
 Propulsi verò fustibus, vadunt foras:
 Vetat dimitti magnos illos Jupiter
 Mirati sibi legatos non revertier,
 Turpe æstimantes aliquid commissum à suis.
 Post aliquod tempus alios adscribi jubent.
 Rumor legatos superiores prodidit:
 Timentes rufus aliquid ne simile accidat,
 Odore canibus anum sed multo replet:
 Mandant * dimittuntur, statim
 Adeunt: Rogantes, aditum continuò impertant.
 Consedit Genitor tum Deorum maximus,
 Quassatq; fulmen, tremere cœpere omnia,
 Canis (confusus subito quod fuserat fragor)
 Repente odorem mixtum cum merdis cacant:
 Reclamant omnes vindicandam injuriam.
 Sic est locutus ante poenam Jupiter.
 Non est Legatos Regis non dimittere
 Nec est difficile poenas culpæ imponere;
 Sed hoc feretis pro judicio premium:
 Non vero dimitti: Verum cruciari fame
 Ne ventrem, continere non possint suum.
 Illi autem qui miserunt vos tam futilis,
 Nunquam carebunt hominis contumelia.
 Ica nunc legatos expectantes posteros,
 Novum venire cum videt, culum olfacit.

FABULA XVII.

Serpens, Misericordia nociva.

Malis qui fert auxilium, post tempus dolet.
 Gelu rigentem quidam colubram sustulit,
 Sinuq; sovit, contra se ipse misericors
 Námq; ut resecta est, necuit hominum protinus
 Hanc alia cum rogaret causam facinori
 Respondit: Ne quis discat prodesse improbi.

FABULA XVIII.

Vulpes & Draco.

Vulpes cubile fodiens, dum terram erat,
 Agitq; plures altius cuniculos;
 Pervenit ad Draconis speluncam ultimam,
 Custodiebat qui thesauros abditos
 Hunc simul aspexit, oris imprudentiae
 Des primū veniam: deinde, si pulchrè vides,
 Quām non conveniens aurum sit vitæ meæ,
 Respondeas clementer. Quem fructuū capis
 Hoc ex labore, quodve tantum est præmium,
 Ut careas somno, & ævum in tenebris exigas?
 Nullum, inquit, ille: Verum hoc àsummo mihi
 Jove adtributum est. Ergo nec sumis tibi,
 Nec ulli donas quicquam? Sic Fatis placit.
 Nolo irascaris, libere si dixero:
 Diis est iratis natus, qui est similis tibi.

In Avarum.

Abiturus illuc quò priores abierunt,
 Quid mente cæcā miserum torques spiritum?
 Tibi dico, Avare, gaudium herædis sui.
 Qui jure superas ipsum te fraudas cibo,
 Qui tristis audis musicum citharæ sonum,
 Quem tibiarum macerat jocunditas,

D

Op.

Opsoniorum pretia cui gemitum exprimunt.
 Qui dum quadrantes aggeras patrimonio,
 Cœlum satigas sordido perjurio,
 Qui circumcidis omnem impensam funeris,
 Libitina ne quid de tuo faciat lucrum.

Phædrus.

Quid judicare cogiret livor modò,
 Licet dissimulet, pulchrè tamen intelligo,
 Quicquid putabit esse dignum memorie,
 Aëlopi dicet : Si quid minus adriferit,
 A me contendet fictum quovis pignore,
 Quem volo refelli jam nunc responso meo :
 Sive hoc ineptum, sive laudandum est opus,
 Invenit ille : Nostra perfecit manus.
 Sed exsequamur coepit propositi ordinem.

FABULA XIX.

De Simonide.

Homo doctus in se semper divitias habet.
 Simonides qui scripsit egregium melos
 Quo paupertatem sustineret facilius,
 Circumire cœpit urbes Asiae nobiles,
 Mereude accepta laudem viatorum canens.
 Hoc genere quæstus postquam locuples factus est.
 Venire in patriam voluit cursu pelagio,
 (Erat autem natus, ut aiunt in Ceo insulâ.)
 Ascendit nave : Quam tempestas horrida.
 Simul & vetustas medio dissolvit mari.
 His zonas illi res pretiosas colligunt
 Subsidium vita. Quidam curiosior :
 Simonide, tu ex opibus nihil sumis tuis ?
 Mecum, inquit, mea sunt cuncta. Tunc pauci erant,
 Quia plures onere degravati perierant.
 Prædones adiuncti ; rapiunt quod quisq; extulit ;

Nudos

Nudos relinquunt. Forte Clazomenæ propè
 Antiqua fuit urbs quam petierunt naufragi.
 Hic literarum quidam studio deditus,
 Simonidis qui sèpe versus legerat
 Eratq; absentis admirator maximus.
 Sermone ab ipso cognitum cupidissimè
 Ad se receperit, veste nummis, familiā
 Hominem exornavit: Costeri tabulam suam
 Porgunt, rogantes victum Quos casu obvius
 Simonides, ut vidit; Dixi, inquit mea
 Mecum esse cuncta; vos quod rapuistis, periit.

F A B U L A . XX.

Mons Parturiens.

Mons parturibat gemitus immanis ciens,
 Eratq; in terris maxima expectatio;
 At ille murem peperit. Hoc scriptum est tibi,
 Qui magna cum minaris, extricas nihil.

F A B U L A XXI.

Formica & Musca.

Formica & Musca contendebant acriter;
 Quæ pluris esset: Musca sic cœpit prior;
 Conserre nostris tu potes te laudibus?
 Ubi immolatur, extra prægusto Deum:
 Moror inter aras, templa perlusto omnia;
 In capite Regis sedeo, cum visum est mihi
 Et matronarum casta delibo oscula:
 Laboro nihil atq; optimis rebus fruor.
 Quid horum simile tibi contingit, rustica?
 Est gloriosus sanè convictus Deum;
 Sed illi qui invitatur, non qui invisus est,
 Aras frequentas; nempe abigeris quō venis.
 Reges commemoras & matronarum oscula;
 Super etiam jactas, regere quod debet pudor
 Nihil laboras; ideo cum opus est nil habes

D 2

Ego

Ego granum in hyemē cum studiose congero
 Te circa murum video pasci stercore,
 Aestate me lacescis: cūm bruma est, files.
 Mori contractum cūm te cogunt frigora,
 Me copiosa recipit incolumem domus.
 Satis profecto rettudi superbiam.

Fabella talis hominum discernit notas
 Eorum qui se falsis ornant laudibus,
 Et quorum virtus exhibat solidum decus.

FABULA XXIII.

Poeta.

Quantum valerent inter homines literæ,
 Dixi superlus: quantus nūn̄ illis honos
 A iuperis sit tributus, tradam memoriæ.
 Simonides, idem ille de quo rettuli,
 Victori laudem quidam pōst ut scriberet,
 Certo coadixit pretio: Secretum petit:
 Exigua cum frānaret materia impetum,
 Usus Poeta, ut moris est, licentiā,
 Atq; interposuit gemina Ledæ sidera,
 Auctoritatē similis referens gloriæ:
 Opus adprobavit, sed mercedis tertiam
 Accepit partem. Dum reliquam posceret,
 Illi, inquit, reddent, quorum sunt laudes duæ.
 Verūm ut ne iratum te dimissum sentiam.
 Ad cœnam mihi promitte; cognatos volo
 Hodie invitare, quorum es in numero mihi,
 Fraudatus quamvis, & dōlens injuriā
 Ne male dimissam gratiam corrumperet,
 Promisit; rediit horā dictā; recubuit.
 Splendebat hilare poculis convivium:
 Magno apparatu lēta resonabat domus.
 Repente cum duo juvenes sparsi pulvere,
 Sudore multo defluentes corpora,
 Humanam supra formam, cuidam servulo

Mandat

Mandant ut ad se provocet Simonidem,
Illiū interesse ne faciat moram.
Homo perturbatus exitat Simonidem :
Unum promōrat vix pedem triclinio,
Ruina cameræ subito oppressit cœteros,
Nec ulli juvenes sunt reperti ad januam.
Ut est vulgatus ordo narratæ rei,
Omnes scierunt numinum præsentiam
Vati dedit vitam mercedis loco.

Idem Poeta

Supersunt mihi quæ scribam, sed parco sciens.
Primum, esse ne tibi videor molestior,
Distingit quem multarum rerum varietas :
Dein, si quis eadem forte conari velit
Habere ut possit aliquid operis residui ;
Quamuis materiæ tanta abundet copia
Labori faber ut desit, non fabro labori;
Brevitatis nostræ præmium ut reddas, peto,
Quod es pollicitus; exhibe vocis fidem.
Nam vita morti propior est cotidiæ,
Et hoc minus tui veniet ad me muneris.
Quò plus consumet temporis dilatio.
Si cito rem perages, usus fiet longior :
Fruar diutius si celerius cœpero.
Languentis ævi dum sunt aliquæ reliquiæ
Auxilio locus est: Olim senio debilem
Frusta adjuvare bonitas niterur tua
Cum jam desierit esse beneficium utile,
Et mors vicina flagitabit debitum :
Stultum admovere tibi preces existima,
Proclivis ultro cum sit misericordia.
Sæpe impetravit veniam confessus reus ;
Quanto innocentij justius debet dari ;
Tux prius sunt partes : aliorum dein :

Simili gyro venient aliorum vices.
 Decerne quod religio, quod patitur fides,
 Et gratulari me fac judicio tuo.
 Excedit animus quem proposuit terminum;
 Sed difficulter continetur spiritus,
 Integritatis qui sinceræ conscius,
 A noxiорum premitur insolentiis,
 Qui sint requiris? Apparebunt tempore,
 Ego quondam legi quam puer sententiam,
Palam mutire plebeio piaculum est,
 Dum sanitas constabit, pulchre meminero.

Poeta ad Particulonem.

Cum destinasseм terminum operi statuere
 In hoc, ut aliis esset materiæ satis,
 Consilium tacito corde damnavi meum.
 Nam si quis talis etiam est tituli cupidior
 Quo pacto damnabit quod quidquam omiserim,
 Ut illud ipsum cupiam famæ tradere:
 Sua cuiq; cum sit animi cogitatio
 Colorq; proprius: ergo non levitas mihi
 Sed certa ratio causam scribendi dedit.
 Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis,
 Quas Æsopias, non Æsopi, nomino:
 Quasi pauca ostenderit, ego plures dissero,
 Ullus vetusto genere; sed rebus novis,
 Quartum libellum dum vacivè perleges,
 Hunc obtrectare si volet malignitas,
 Imitari dum non possit, abrectet licet.
 Mihi parta laus est, quòd tu, quòd similis tuī
 Vestras in chartas verba transfertis mea,
 Dignumq; longâ judicatis nemoria.
 Illiteratum plausum ne desidero.

PHÆDRI,

*Augusti Cæsaris Liberti, Fabularum
Æsopiarum,*

LIBER V.

Poeta.

AE Sopi nomen sic ubi interposuero,
Cui reddidi jam pridem quicquid debui,
Auctoratis esse scito gratia :
Ut quidam artifices nostro faciunt seculo
Qui pretium operibus majus inveniunt, novo
Si marmori adscriperunt Praxitelem, suo
Trito Myronem argento. Fabulae exaudiunt
Adeo fucatae. Plus vetustis jam favet
Invidia mordax, quam bonis praesentibus.
Sed jam ad fabellam talis exempli feror :

FABULAI.

Demetrius Rex, & Menander Poeta.

DEMETRIUS, qui dictus est Phalereus:
Athenas occupavit imperio improbo.
Ut mos est vulgi, passim & cerratim ruunt,
FELICITER, Subclamat; ipsi principes,
Illam osculantur quâ sunt oppressi manus,
Tacite gementes tristem fortunæ vicem.
Quinetiam resides, & sequentes otium,
Ne desuisse noceat, reptant ultimi;
In quies Menander nobilis comædiis;
Quas, ipsum ignorans, legerat Demetrius.

Et admiratus fuerat ingenium viri,
Unguento delibutus; vestitu affluens,
Veniebat gressu delicato, & languido.
Hunc ubi Tyrannus vidit extremo agmine,
Quinam Cinædus ille in conspectu meo
Audet venire? Responderunt proximi:
Hic est Menander scriptor. Mutatus statim.

FABULA II.

Viatores & Latro.

ET vindicavit sese forti dexterâ,
Latrone occiso. Timidus occurrit comes,
Stringitq; gladium: Dein rejectâ pedulâ:
Cedô, inquit, illum; jam curabo sentiat
Quos attentaret. Tunc qui depugnaverat;
Vellem istis verbis saltē adjuvisse! modò
Constantior fuisse, vera existimens
Nunc conde serrum: & linguam pariter sutilem,
Ut possisi alios ignorantes fallere.
Ego qui sum expertus quantis fugias viribus,
Scio quod virtuti non sit credendum tuæ.
Illi adsignari debet hæc narratio
Qui re secundâ fortis est, dubiâ fugax.

FABULA X.

Calvus, & Musca.

CAlvi momordit musca nudatum caput:
Quam opprimere captans, alapati sibi duxit gravem
Tunc illa irridens: Punctum volucris parvulæ
Volasti morte ulcisci, quid facies tibi,

Injuriæ

Injuriae eam qui addideris contumeliam?

Respondit: Mecum facile redeo in gratiam.

Quia non fuisse mentem lœdendi scio:

Sed te, contempti generis animal improbum,

Quæ delectaris bibere humanum sanguinem,

Optem necare, vel majore incommodo.

Hoc argumentum, veniam mage dari docet,

Qui casu peccat, quam qui consilio est nocens,

Illum esse quavis pœnâ dignum judico.

FABULA IV.

Afini & Porcelli

Quidam immolâsset verrem cum sancto Herculi,

Cui pro salute votum dehebat suâ,

Asello jussit reliquias poni hordei.

Quas aspernatus ille, sic locutus est:

Tuum libenter prorsus adpeterem cibum,

Nisi, qui nutritus eo esset, jugulatus foret.

Hujus respectu fabulæ deterritus

Péricolosum semper reputavi lucrum.

Sed dicas: qui rapuere divitias, habent.

Numeremus, agedum, qui deprensi perierint.

Majorem turbam punitorum reperies.

Paucis temeritas est bono, multis malo.

FABULA V

Scurra, Rusticus

Pravo favore labi mortales solent

Et præ judicio dum stant erroris sui.

Ad pœnitendum rebus manifestis agis.

Facturus ludos quidam dives nobilis,

Proposito cunctos invitavit præmio,

Quam quisq; posset ut novitatem ostenderet.

Venere artifices laudis ad certamina

Quos inter scurra notus urbano sale

Habere dixit se genus spectaculi

Quod

Quod in theatro nunquam prolatum foret.
 Dispersus rumor civitatem concitat :
 Paulo ante vacua curbam deficiunt loca.
 In scena vero postquam solus constituit,
 Sine apparatu, nullis adjutoribus
 Silentium ipsa fecit expectatio.
 Illi in sinum repente demisit caput,
 Et sic porcelli vocem est imitatus suus,
 Verum ut subesse pallio contendenter,
 Et excuti juberent : Quo facto, simul
 Nihil est repertum, multis onerant laudibus.
 Hominemque plausu prosequuntur maximo.
 Hoc vedit fieri Rusticus : Non mehercule
 Me vincet inquit; & statim professus est,
 Idem facturum melius se postridie.
 Fit turba major : Jam favor mentes tenet
 Et derisuri, non spectaturi sedent.
 Uterque prodit. Scurrus digrunxit prior,
 Moverque plausus, & clamores suscitat,
 Tunc simulat sese vestimentis Rusticus
 Porcellum obtegere, quod faciebat scilicet,
 Sed, in priore quia nil compererant, latens
 Pervellit aurem vero quem celaverat.
 Et cum dolore vocem naturæ exprimit.
 Adclamat populus : Scurrus multo similius
 Imitatum, & cogit Rusticum trudi foras,
 At ille profert ipsum porcellum è sinu,
 Turpemque aperto pignore errorem probans ;
 En hic declarat, quales sitis judices !

Poeta ad Particulonem.

Aduce supersunt multa quæ possim loqui,
 Et copiosa abundat rerum varietas :
 Sed temperatae luavis sunt argutæ,
 Immodica offendunt. Quare, vir sanctissime,

Particula

Particulo, nomen chartis vixitrum meis,
Latinis dum manebit pretium literis
Si non ingenium, certe brevitatem adproba,
Quæ commendari tanto debet justius,
Quanto Poetæ sunt molesti validius.

FABULA VI.

Calvus, & quidam pilis defectus.

Jnvénit calvus torte in trivio pectinem;
Accessit alter æquè defectus pilis,
HEIA, inquit, COMMUNE Quodcunq; est LUCRI
Ostendit ille prædam, & adjecit simul
Superum voluntas favit, sed fato invido:
Carbonem ut aiunt, pro thesauro invenimus.
Quem spes delusit huic querela convenit,

FABULA VII.

Procas Tibicen.

Ubiwanus animus aura captus frivolâ.
Abripuit insolentem sibi fiduciam,
Facilè ad derisum stulta levitas ducitur.
Princeps Tibicen notior paulo fuit,
Operam Bathyllo solitus in scenâ dare.
Is forte ludis, non satis memini quibus
Dum Pegma rapitur, concidit casu gravi
Nec opinans, & sinistram fregit tibiam.
Duas cum dextrâ maluisset perdere;
Inter manus sublatus, & multum gemens
Domum refertur. Allquot menses transeunt,
Ad sanitatem dum venit curatio
Ut spectatorum mos est, & lepidum genus,
Desiderari cœpit, cuius flatibus
Solebat excitari saltantis vigor
Erat fakturus ludos quidam nobilis,
Et incipiebat ingredi princeps eum
Adducit pretio, precibus ut tantummodo

Ips;

Ipsò ludorum ostenderet sese die.
 Qui simul advénit, rumat de Tibicine
 Frenit in theatro: Quidam affirmant mortuum:
 Quidam in conspectum proditurum sine mora:
 Aulæo missio, devolutis tonitribus,
 Dii sunt locuti more translatatio.
 Tunc chorus ignotum more ducto canticū
 Imposuit, cuius hæc fuit sententia:
LÆTARE INCOLUMIS, ROMA, SALVO PRINCIPE
 In plausus consurrectum est: Jactat basia
 Tibicen, gratulari fautores putat.
 Equester ordo stultum errorem intelliget,
 Magnòq; risu cauticū repeti jubet.
 Iteratur illud: Homo iners se in pulpito
 Totum prosternit: plaudit inludens eques:
 Rogare populus hunc coronam existimat.
 Ut vero cuneis notuit res omnibus;
 Princeps ligato crure, nivea fascia,
 Niveisq; tunicis, niveis etiam calceis,
 Superbiens honore divinæ domus,
 Ab universis capite est protrusus foras.

FABULA VIII.

Tempus.

Cur sic volucri pendens in novaculâ.
Calvus. comasa fronte, nudo corpore,
 Quem si occuparis teneas, elapsum semel
 Non ipse possit Jupiter reprehendere:
 Occasionem rerum significat brevem.
 Effectus impediret ne segnis mora
 Finxere antiqui talem effigiem Temporis.

FABULA IX.

Taurus & Vitulus.

ANgusto in aditu Taurus luctans cornibus,
 Cum vix intrare posset ad præsepia

Mon.

Monstrabat vitulus quo se pacto flecteret:
Tace inquit, ante hoc novi quam tu natus es.
Qui doctiorem emendar, sibi dici puter.

FABULA X.

Canis & Venator.

ADVERSUS omnes fortis veloces feras
Canis, cum domino semper fecisset satis,
Languere cœpit annis ingratantibus
Aliquando objectus hispidi pugnæ suis,
Adripuit aurem : Sed cariosis dentibus
Predam dimisit hic tum venator dolens,
Canem objurgabat. Cui senex contra latrans,
Non me destituit animus, sed vires meæ :
Quod sumus laudas: jam damnas quod non sumus;
Hoc cur, philere, scripperim, pulchrè vides.

Con-

Conjecture in Phædrum.

L. I. F. 26 prior invitasse & ei liquidam in patina
Versus est ~~pēnētē~~ Plane Quinarius, pro Senario
Præterea totum acumen vulpeculæ convivatricis desideratur, & cum unâ voculâ deperditâ periit. Aesop-
us refert opsonium in mensam effusum, quod cum li-
quidum in piano diffueret, ciconiaz appetentis rostrum
fessellit. Suppleo igitur, in patina brevi. i. e. minime
profundâ. F. 30 Ratio est separata ait, ac diversum
genus. Sic in justos numeros coegi. Ratio esto separ-
ait, ac diversum genus. Aptius cohæret sententia si con-
cessivè enuncietur. Tum Ratio separ significabit quod
Solinus, an etiam Varro, vocat naturam fluviorum se-
parem Ita ut vox rarer facili geminatione inusitatum
abierit. L. 2. ptol. Ita sic rependet illi brevitas gra-
tiam Ita sic, cuius tandem dialecti? Africanaz Testes
locupletes Apuleius opinor & Arnobius apud quos re-
perias ergo igitur. Nec inde colligo Conjunctionum
qualiumcunq; redundantiam in Latinum sermonem
recipit Lego.

Bonas in partes Lector, accipias velim;
Ita, si rependet illi brevitas gratiam,
Cujus verbosa ne sit commentatio.

Duplex fuit veteribus depreciationis formula Altera
optantium. *Ov. Trist. 2.*

Sic tibi quem semper, factis animoq; mereris,
Reddatur gratae debitus urbis amor.

Livia sic tecum socialis implet annos. &c.

Parce precor &c.

Altera, meritum aliquod commemorantium.

Tu modò p̄missis maneas, servatāq; serves
Troja fidem si vera feram, si magna rependam

Patere, inquit, Lector me, siquid jucundum, si-
quid aptum se obtulerit, ita demum Æsopo ascribere,
si modò quantum ab illo autoritatis mutuabor,
tantum illi quasi propriæ laudis ex hoc meo compendioso narrandi genere retulero. Item planè constet
magnum aliquid opus, seu prolixiorē disceptatio-
new, Æsopo nullatenus convenire Cujus sc. φύσιμος
ne sit. Æsopia ne nominetur verbosa commentatio
propriè. Nam commentatio causarum sere aut orati-
onum Fab. 5 Humum æstuantem, jactans officium
come. Priores ediderant *Officium come*: nullo sensu,
nec satis Latinè. Veteris Codicis est scriptura, *come*.
quod' Rigaltius arreptum securus, pseudonymon quo-
rundam veterum Gramaticorum quasi à άρχαιοις de-
duceretur, sequentibus etiam Phædri editoribus præ-
ivit, interim magna dissimulatio, quod grandi vitio vox
hæc prædicta sit quæ ubiq; producit primam: Neq;
vero significat elegantiam mundiciamq; sed hilarita-
tem eam quæ ab hospite in convivas exhibetur. Planè
comis per Apocopen a Comessatore, nec magis re differt
quam hospitalis ab hospes. Plerunq; etiam connotat
potentioris in humilem affabilitatem. Omnino scrips-
erat Phædrus *jactans officium comes*. 9 Præter cœ-
teros comites officii jactantior. Istud Guyeto assentor
vim sententiæ assequi, licet in phraſi corruptâ non
jactare officium come, sed quod Gallio dicitur jactare
officium est *sarie le bon valet*. Hujusmodi homines ut
Seneca vocat satagios & sibi molestos, fallor nisi Diony-
sius in Catone suo appellat Officiperdas, quibus per
operis exitus atq; huic nostro Atriensib; Anglis item
simili adagio notatos atq; cognominatos *Pranke, more
busie then thank*. L. 3. F. 7. Age siquo abite est ani-
mus, est licentia. Alterum mendum ex altero natura
turbavit etiam Colloquii partes. Cum in aliquo ex-
emplari

emplari legeretur siquo ire, præpositio *insulta* est ad-
versus ruinam carminis: Cum oportuisset ita sanare
metrum si coire, quemadmodum apud Cic. 3. Offic.
Ulysses, vetetis Tragici verbis audit. Furere assimula-
vit: ne coiret, instituit. Quod in margine scriptum
traditur nequoviret. *Coire* est utrobiq; *comes ire*. Non est dubitandi locus, quin hæc sit g-
nuina versu lectio, si quis ipsam fabellam consulat,
modo attendere velit, quid Lopus extremo disti-
cio respondeat, statim constabit quid diversa pars dicere
debuerit. F. 10. Opiniones alterius nequis ponderet
Sententia vis reposcit, Ut quis L. 4. F. 19. Venire in
patriam voluit cursu pelagi. Lego, pelagio, ~~in~~ a*spūia* L. 5. F. 5. Et pro judicio dum stant erroris sui.
Non tam facile assentior Viro docto explicanti stare
pro judicio erroris, quod est tueri judicium erroris sui.
Longe, malim Et, præ judicio dum stant erroris sui.
State judicio frequentissimum apud Ciceronem, sic
dictum contenderim stare præ judicio ~~equum~~ ~~negat~~

FINIS.

. V.
ad-
nare
Offic.
ula-
tum
vid
g
ulat,
i no
cere
cret
re in
ajic
sui.
te
lui.
sui.
fic
pm